

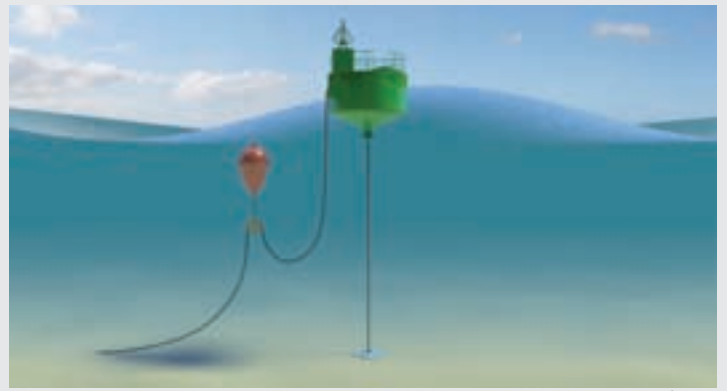
EEN WALVIS VOOR ONZE KUST!

Walvissen voor onze kust, het is allerminst een dagelijks gegeven. Grote sensatie dan ook toen tussen 18 december en 24 januari een bultrug zich op meerdere plaatsen aan de Noord-Franse kust (van Harelletot tot Bray-Dunes) liet bewonderen. Later werd het dier gespot in het Zeeuwse Westkapelle, wat deed vermoeden dat het Franse exemplaar de Belgische kust was doorzwommen en nu in meer noordelijke wateren zijn of haar heil zocht. Dat deze reis niet zonder risico is – het Kanaal en de zuidelijke Bocht van de Noordzee zijn van de drukst bevaren zeegebieden ter wereld – moge blijken uit eerdere meldingen van aanvaringen van bultruggen met schepen in de Noordzee. Zo kent de Belgische kust slechts twee bevestigde meldingen van (dode) bultruggen, waarvan de meest recente uit 2006 in Nieuwpoort een exemplaar betrof dat aanvaringswonden bleek te vertonen. Voor de eerste Belgische waarneming moeten we teruggaan tot 1751 (Haelters et al. 2010). Toen sleepten vissers een op zee drijvende dode bultrug van ca. 12 meter lengte tot op het strand. Op basis van een in die tijd door de Brugse kunstschilder Jan Antoon Garemijn gemaakte tekening, kon de foute determinatie als noordkaper in 2010 worden rechtgezet.

Deze bultrug zwom bijna een maand lang rond tussen het Noord-Franse Harelletot en de Belgisch-Franse grens. Later dook een exemplaar op voor de Nederlandse kust, wat doet vermoeden dat we met hetzelfde dier te doen hebben. Deze foto werd genomen op 11 januari 2011 vanaf het strand van Sangatte (OCEAMM/Sylvain Pezeril).

Het lijkt er overigens op dat waarnemingen van bultruggen in onze contreien waarschijnlijker zijn geworden, met bijvoorbeeld jaarlijkse meldingen in Nederland sinds 2003. De verschijning van dit meest recente dier wordt door experts toegeschreven aan de massale aanwezigheid van sprat in onze kustwateren deze winter.

FlanSea

GOLFENERGIEWINNING STRAKS OOK IN BELGISCH DEEL NOORDZEE?

Lange tijd leek het alsof het opwekken van energie uit zeegolven in Europa enkel was weggelegd voor Portugal, Ierland en nog een handjevol landen die grenzen aan hoogdynamische oceanen met veel golfgeweld. En daar hoorde de beschutte Noordzee nu eenmaal niet bij. Toch is er weer hoop, dankzij het recent gestarte FlanSea ("Flanders Electricity from the Sea"). Binnen dit project gaat de Universiteit Gent (afdelingen Weg- en Waterbouwkunde, Maritieme Techniek, Mechanica van materialen en constructies, Labo voor Elektrische Energietechniek), ondersteund met middelen van het Agentschap voor Innovatie en Technologie (IWT), een samenwerking aan met zes bedrijven (AG Haven Oostende, DEME Blue Energy, Electrawinds, Cloostermans-Huwaert, Spiromatic en Contec). Doel is om op drie jaar tijd een golf-energieconvector te ontwikkelen voor gematigde golfklimaten, zoals ze zich voordoen in het Belgisch deel van de Noordzee.

Tijdens het derde jaar zal effectief een convector geïnstalleerd worden op ongeveer 1 km buiten de haven van Oostende. Die moet inzicht verschaffen in enerzijds de productiemogelijkheden (efficiëntie) en anderzijds de robuustheid van de constructie. De FlanSea golfenergieconvector is gebaseerd op de zogeheten 'point absorber technologie'. Deze point absorbers zijn in feite complexe boeien die de golfbeweging volgen, waarbij de beweging van de boeien t.o.v. de zeebodem toelaat elektriciteit op te wekken. Naast de generator, die zich in of op de boei bevindt, bevat de boei ook een speciale lier waarop een kabel is gewonden. Deze kabel is tevens verankerd in de zeebodem. De op- en neergaande bewegingen van de golven zal de kabel op en af de lier wikkelen en zo elektriciteit produceren (zie illustratie).

De hoop is dat dit onderzoeksproject op termijn zal leiden tot de installatie van meerdere golfenergieconvertoren op zee, al dan niet in combinatie met reeds bestaande of nog te ontwikkelen offshore windparken.

Bronnen

- Haelters J., F. Kerckhof & K. Camphuysen (2010). The first historic record of a humpback whale (*Megaptera novaeangliae*) from the Low Countries (Southern Bight of the North Sea). *Lutra* 53 (2): 93-100.

